

Nr 232

Av herrar **Jönsson** i Ingemarsgården och **Antonsson**, om viss premiering vid beskattningen av personligt sparande.

(Lika lydande med motion nr 215 i Första kammaren)

Under större delen av efterkrigstiden har brist på kapital bromsat samhällsutvecklingen inom olika samhällssektorer i vårt land. Endast under dämpade konjunkture har det visat sig möjligt att uppnå rimlig balans mellan sparande och investering utan alltför stora begränsningar av investeringsprojekten. Det framstår därför som nödvändigt att ökade resurser ställs till förfogande för investeringsverksamhet, om vårt land skall kunna hävda sig i den internationella konkurrensen och nationalinkomsten ökas i den omfattning vi föresatt oss.

De förändringar i sparandets struktur som inträffat har resulterat i att det enskilda sparandets relativa betydelse starkt minskat. Det är vår bestämda övertygelse att ett omfattande sparande bör ske i decentraliserad form. Vi ser det därför som angeläget att hushållssparandet uppmuntras. Denna uppfattning har från vårt håll tidigare markerats i riksdagen — senast vid föregående års riksdag.

Klimatet för det enskilda sparandet i vårt land kan inte betecknas som tillfredsställande. Det lönsparande som främjas av det allmänna har fått viss anslutning från allmänheten men kan inte sägas ha kommit upp till önskvärd omfattning.

Det personliga sparandet bör främjas på ett effektivare sätt, nämligen genom särskild premiering i beskattningshänseende.

Banksparandet är en sparform som är särskilt betydelsefull för småspararna. Det är angeläget att kompensera denna sparform, då den hör till dem som särskilt hårt drabbas av inflationen. Även administrativa skäl talar för att premiera just banksparandet. En metod som i sammanhanget bör prövas är följande.

Särskilt sparkonto får uppläggas av varje till statlig inkomstskatt skattskyldig som fyllt 16 år. Föräldrar får öppna sparkonto för minderårigt barn. För att främja småsparandet och dessutom förhindra missbruk maximeras det premieberättigade beloppet till t. ex. 2 000 kr. per år för ensamstående och 4 000 kr. för makar. För barnkonto begränsas det årliga beloppet till t. ex. 1 500 kr. Högsta sammanlagda belopp kan begränsas till t. ex. 20 000, 40 000 resp. 15 000 kr. (inkl. upplupen ränta). Insättningar på barnkonto bör ske i sådan form att de insatta medlen helt tillhör barnet.

Premien bör utgå i form av proportionellt avdrag på den statliga inkomstskatten med viss del av under året insatt belopp. Premien kan försöksvis sättas till 10 procent av årets nysparande. I syfte att stimulera ett långfristigt sparande utfaller den

endast om beloppet stått inne en viss period, t. ex. minst 5 år. Detta motsvarar en årlig tilläggsränta av ca 2 procent.

Denna metod skulle ge en sparstimulans oavsett vederbörandes inkomstnivå. Den skulle vara förmånlig för småspararna, som nu drabbas hårt av inflationen. För att förhindra s. k. vartannatårssparande bör premiering endast ske för belopp som ökar kontots tidigare maximum.

Kravet på att insättningen skall ha ökat kontots tidigare maximum reser frågan om inte uttag, som disponerats för vissa avgränsade investeringsändamål, borde särskilt beaktas. Man bör överväga en föreskrift av innebörden att medel som togs ut från sparkontot för att tillgodose sådana ändamål skulle behandlas som om de alltjämt funnes på kontot. I praktiken skulle detta innebära att sparare som efter 5-årsperiodens slut gjorde uttag från kontot inte skulle behöva "fylla på" kontot med de för investeringsändamålet uttagna medlen för att få premiering för fortsatta insättningar. Exempel på investeringsändamål, som i detta sammanhang kunde komma att övervägas, är sparande för insättning i egen rörelse eller jordbruk.

En kontrollmetod vore att ålägga vederbörande penninginstitut att till taxeringsnämnd och skattskyldig lämna uppgift om tillgodohavandet vid årets ingång och utgång. Den skattskyldige får i deklaration yrka avdrag på skattens slutbelopp med tillämplig summa.

Kontot bör inte vara spärrat, men om uttag sker före utgången av den stipulerade 5-årsperioden, skall den på uttaget belopp belöpande premien återgå till statsverket. Detta kan ske genom att banken som skattebelopp inbetalar 10 procent av i förtid uttaget belopp.

Hinder bör inte möta att — efter överenskommelse mellan arbetsgivaren och den anställde — låta sparavdraget slå igenom redan vid källskatten. Överenskommelse bör sålunda kunna få träffas om att arbetsgivaren ombesörjer sparkontoinsättning för den anställdes räkning. Källskatten bör då kunna minskas med 10 procent av på sparkontot insatt belopp. För B-skattebetalare, företagare och fria yrkesutövare bör motsvarande möjligheter öppnas.

Det finns vidare starkt grundad anledning att pröva en form för skattelättnader som premierar *bostadssparandet*. En ökning av bostadssparandet blir till nytta för spararna själva men även för bostadssektorn som helhet genom att ökade kapitalresurser ställs till bostadsbyggandets förfogande. Det har mot förslagen till stimulerat bostadssparande uttalats att egnahemsfastigheter och bostadsrättslägenheter ändock är förmånligt behandlade från skattesynpunkt. För de allra flesta är det dock en lång väg innan de uppnår målet, en egen bostad. Vad vi syftar till är att stimulera dem som inte har en bostad att genom eget sparande skaffa sig en sådan.

Premiering bör utgå till den som under fem år sätter in pengar på särskilt bostadsparkonto. Medlen skall användas för eget hem eller insatslägenhet i bostadsrättsförening. Att ägaren använder en del av fastigheten i yrkesverksamhet eller att bostaden uppförs på jordbruksfastighet bör inte utgöra hinder för premiering. För att undgå beskattning bör medlen ha investerats för ändamålet senast före utgången av tio år efter sparandeperiodens början.

Med anledning av vad ovan anförts får vi hemställa,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om förslag till riksdagen med ledning av vad i motionen anförts rörande premiering av personligt sparande på särskilt sparkonto i bank eller annan penninginrättning samt rörande skattelättnader för målinriktat bostadssparande.

Stockholm den 22 januari 1969

Elias Jönsson (fp)
i Ingemarsgården

Johannes Antonsson (cp)